

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

комплексний метод терапії. Тут одужали усі 100,0 % корів, у той час, як у першій та третій групах ці показники склали 83,3 % та 80,0 % відповідно.

Отже, за результатами терапевтичного ефекту, кращі результати ми отримали за застосування препаратів Аініл та синулокс LC згідно схем, що наведені у таблиці 2.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Association between age at first calving, year and season of first calving and milk production in Holstein cows. [E. Froidmont et al.]. *Animal*. 2013. Vol. 7, №4. P. 665–672.
2. Едмонсон П. Літній мастит – актуальна проблема молочного стада. *Ветеринарна практика*. 2013. №6. С. 38–39. 444
3. The International Dairy Federation (IDF). [Electronic resource]. URL: <http://idfwd2017.com/international-dairy-federation/> (last accessed: 01.11.2017). The International Dairy Federation (IDF) represents.
4. Pamela L. Ruegg. A 100–Year Review: Mastitis detection, management, and prevention. *Journal of Dairy Science*. 2017. № 100. P. 10381–10397.
5. Довбня А., Березовський А., Фотіна Г. Динаміка захворювання корів на мастит в умовах промислового виробництва молока. *Науковий вісник ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій*. Серія: Ветеринарні науки. 2019. Том 21(96). С. 171–176. DOI: <https://doi.org/10.32718/nvlvet9630>.

УДК: 636.2.09:612.646:618.333

КОВПАК К.Р., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОФІЛАКТИКА ЕМБРІОНАЛЬНОЇ СМЕРТНОСТІ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Встановлено, що у 64,3% корів на 7-й день статевого циклу в яєчниках формувалися морфологічно якісні жовті тіла, а їх заплідненість досягала 72%. Водночас, у 35,7% пальпувалися жовті тіла невеликих розмірів, занурених у товщу тканин гонад, з неоднорідною ущільненою консистенцією. Результативність їх осіменіння була меншою у 2,4 раза на рівні 30%. За внутрішньом'язового введення 5 мл 2,5%-го масляного розчину прогестерону, двічі на 7-й та 15-й дні статевого циклу, заплідненість таких корів збільшувалася на 29% і досягала 50%.

Ключові слова: високопродуктивні корови, заплідненість, якість жовтих тіл, прогестерон.

Лютеальна фаза статевого циклу у корів розпочинається з формування жовтого тіла в яєчнику на 5-день та його гормональної активності – з 7-го дня [1]. Саме у цей період в порожнину матки потрапляє ембріон, для виживання якого необхідна повноцінна передгравідарна підготовка ендометрію. Під дією прогестерона, який синтезують лютеоцити, відбуваються значні зміни у матці: шийка матки закривається; рецептори, чутливі до міометиків, блокуються, що призводить до атонії матки; відбувається активна проліферація та потовщення ендометрію; активується секреція ембріотрофу матковими залозами тощо [2–4]. Тому, у лютеальну фазу ймовірність виживання ембріону цілком залежить від достатньо високого рівня прогестерону. Доведено [5, 6], що гормональна активність жовтого тіла залежить від його розмірів та форми, що дозволило розробити складову методології прогнозування заплідненості корів та профілактику ембріональної смертності.

Метою наших досліджень було визначити заплідненість корів, залежно від морфологічної якості жовтих тіл на 5–7-й день статевого циклу та ефективність профілактики ембріональної смертності за введення 2,5% розчину прогестерону.

Дослідження виконували в умовах молочної ферми ТОВ «Агрофірма «Матюші» Білоцерківського району Київської області.

Якість жовтих тіл визначали трансректальною пальпацією та ультразвуковим

скануванням за їх формою, розташуванням і контурністю на поверхні яєчника, розмірами (мм) та консистенцією. Заплідненість корів визначали за результатами ультразвукової діагностики вагітності на 35-й день після осіменіння за формулою:

$$З = \frac{а}{б} \times 100, \text{ де:}$$

З – заплідненість, %; 100 – константа переведення у відсотки;
а – кількість тільних корів; б – кількість корів, яких осіменяли.

На першому експериментальному етапі сформували дві групи дослідних корів. До першої ввійшли самки з жовтими тілами, оціненими на „відмінно“ і „добре“, а у другу – корови із жовтими тілами з оцінкою „задовільно“. Результативність їх осіменіння подана в табл. 1.

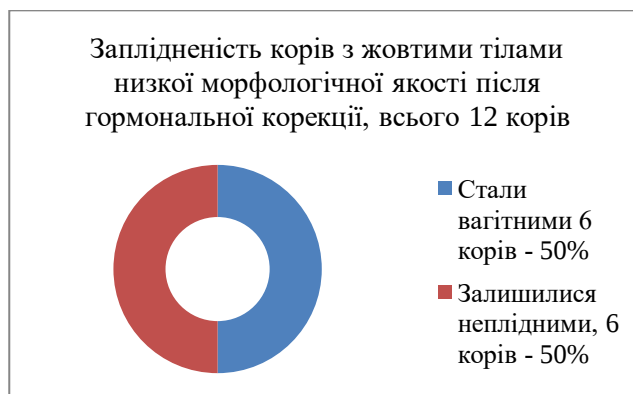
Таблиця 1 – Заплідненість корів, залежно від морфологічної якості жовтих тіл, %, n=28

Гр Група корів	Кількість корів		Стали вагітними	
	п	%	п	%
З жовтими тілами з оцінкою 5 і 4	18	64,3*	13	72,2*
З жовтими тілами з оцінкою 3	10	35,7	3	30,0

Примітка: *– p<0,05; **– p<0,01.

Як видно з отриманих результатів, у 64,3% корів на 7-й день статевого циклу в яєчниках формувалися морфологічно якісні жовті тіла, а у 35,7% пальпувалися жовті тіла невеликих розмірів, занурених у товщу тканин гонад, з неоднорідною ущільненою консистенцією. Відмічається достовірна різниця у результативності осіменіння у корів двох груп. Так, за наявності жовтих тіл з оцінкою 5 і 4, заплідненість корів досягала 72%, що у 2,4 раза більша ніж заплідненість корів з неповноцінними жовтими тілами, з яких лише 30% стали тільними.

На другому етапі ми апробували гормональний метод профілактики ембріональної смертності. Зважаючи на те, що морфологічно неповноцінні жовті тіла також гіпофункціональні, на 7-й день статевого циклу спостерігається низький рівень прогестерону, що стає причиною неповноцінних умов в матці для розвитку та імплантації ембріону. Таким чином, введення екзогенного прогестерону може поліпшити передгравідарну підготовку матки і зменшити ризик загибелі зародка. З цієї метою 12-ти коровам з жовтими тілами, оціненими на 3, внутрішньом'язово вводили по 5 мл 2,5%-го масляного розчину прогестерону, двічі на 7-й та 15-й дні статевого циклу. Ефективність методу визначали за порівняльною заплідненістю з коровами без гормональної корекції. Отримані дані подано на рис. 1.

Отже, корекція заплідненості корів за формування в їх яєчниках морфологічно неповноцінних жовтих тіл розчином прогестерону зумовило підвищення результативності осіменіння до 50%, що на 20% більше за контрольний показник.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fftitas-De-Melo A, Ungerfeld R. 2016. Progesterona y respuesta de estrés: mecanismos de acción y sus repercusiones en rumiantes domésticos. Revisión. *Revista Mexicana de Ciencias Pecuarias*. 7(2):185-199. Versión On-line ISSN 2448-6698. Versión impresa ISSN 2007-1124. http://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S2007-11242016000200185.
2. Milo C. Wiltbank, Megan A. Mezera, Mateus Z. Toledo, Jessica N. Drum, Giovanni M. Baez, Alvaro García-Guerra, Roberto Sartori. (2018). Physiological mechanisms involved in maintaining the corpus luteum during the first two months of pregnancy. *Anim Reprod*, p.805-821. <http://dx.doi.org/10.21451/1984-3143-AR2018-0045>.
3. Rivera, C. (2016). Progesterone: Functions, Uses and Research Insights. Nova Science Publishers, New York.
4. Skovorodin, E. N., Gimranov, V. V., Karimov, F. A., Kirilov, V. G., Bazekin, G. V., Gatiyatullin, I. R., Khokhlov, R. Y. (2018). Morphogenesis of bovine ovaries in prenatal ontogenesis in norm and in pathology of metabolism in cows-mothers. *Journal of Engineering and Applied Sciences*, 13(S11), 8768-8781.
5. Бабань О.А. Гормональні бурі у корів. 2018. Режим доступу: <https://cow.tekro.ua/vidtvorennya/item/56-hormonalni-buri-u-koriv.html>.
6. Billhaq, D. H., & Lee, S. (2023). The Functions of Reproductive Hormones and Luteal Cell Types of Ovarian Corpus Luteum in Cows. Preprints. <https://doi.org/10.20944/preprints202304.0559.v1>.
7. Власенко С.А. Патогенетичні механізми порушень репродуктивної функції у високопродуктивних корів за гнійно-некротичних уражень в ділянці пальців: дис. ... доктора вет. наук: 16.00.05; 16.00.07 / Власенко Світлана Анатоліївна. – Біла Церква, 2017. – 429 с.

УДК: 619:636.2:618.19-002

ШВЕЦЬ Ю.В., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.**, доктор вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОБГРУНТУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВАКЦИНИ «ЛАКТОЛАЙН» ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ МАСТИТУ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Встановлено, що у дослідному господарстві проблема маститу є нагальною проблемою. Субклінічний мастит виникав у 38,3% високопродуктивних корів, а клінічна форма запалення молочної залози – у 14,3%. Головними збудниками маститу була грампозитивна і грамнегативна мікрофлора, зокрема *Staphylococcus aureus* (21,9%), *Staphylococcus epidermidis* (18,7%), *Streptococcus agalactiae* (18,7%), грамнегативні: *E. coli* (21,8%), *Klebsiella* spp. (15,6%) *Enterbacter* spp.(6,3%) та їх різні асоціації.

Імунізація корів вакциною «Лактолайн» зумовила вірогідне зменшення захворюваності корів маститом. Зокрема, поширеність субклінічного маститу знизилася в 4,3 рази, а клінічного – в 11 разів.

Ключові слова: високопродуктивні корови, імунізація, «Лактолайн», мастит.

Мастит у корів — одне з найпоширеніших захворювань у молочному скотарстві. Він призводить до зниження продуктивності, погіршення якості молока та серйозних економічних втрат [1].

Основною причиною запалення молочної залози є інфекційні збудники: стрептококи, стафілококи, кишкова паличка, синьогнійна паличка та інші бактерії, а також гриби і віруси [2, 3]. Сприяючими факторами для розвитку маститу вважають зниження імунної реактивності, стрес, травмування тканин залози, її набряк, нерегулярне та неповне доїння, незадовільна гігієна вимені, порушення санітарного стану в приміщеннях, незадовільна дезінфекція, утримання лактуючих корів разом з хворими метритом, гнійно-некротичними ураженнями в ділянці пальців та ін. [4–6].

Ще більшу нагальність проблема маститу набула у високопродуктивних корів. Відомо